

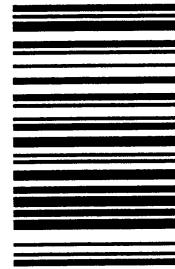
دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۲۱

جمعه ۹۸/۰۲/۲۷

آزمون‌ها کسراست کاج

سال تحصیلی ۱۳۹۷-۹۸

پاسخ‌های تشریحی

پایه دهم انسانی

دورهی دوم متوسطه

شماره داوطلبی:

نام و نام خانوادگی:

مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سوالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۱۵

عنوانین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال	از	مدت پاسخگویی
۱	فارسی ۱	۱۰	۱	۱۰	۱۰ دقیقه
۲	عربی، زبان قرآن ۱	۱۰	۱۱	۲۰	۱۰ دقیقه
۳	دین و زندگی ۱	۱۰	۲۱	۳۰	۱۰ دقیقه
۴	زبان انگلیسی ۱	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰ دقیقه
۵	ریاضی و آمار ۱	۱۰	۴۱	۵۰	۱۵ دقیقه
۶	اقتصاد	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰ دقیقه
۷	علوم و فنون ادبی ۱	۱۵	۶۱	۷۵	۱۵ دقیقه
۸	تاریخ ایران و جهان ۱	۱۰	۷۶	۸۵	۱۰ دقیقه
۹	جغرافیای ایران	۱۰	۸۶	۹۵	۱۰ دقیقه
۱۰	جامعه‌شناسی ۱	۱۰	۹۶	۱۰۵	۱۰ دقیقه
۱۱	منطق	۱۰	۱۰۶	۱۱۵	۱۰ دقیقه

برای اطلاع از نتایج آزمون و زمان دقیق اعلام آن در کانال تلگرام کاج عضو شوید. @Gaj_ir

آزمون‌های سراسری کاج

ویراستاران علمی	طراحان	دروس
ابوالفضل مزرعی - اسماعیل محمدزاده مسیح گرجی - مریم نوری‌نیا	امیرنجات شجاعی - مهدی نظری	فارسی
حسام حاج مؤمن - سید مهدی میرفتحی شاھو مرادیان	ابوالفضل شهرزاد بخشایش	زبان عربی
بهاره سلیمی	محمد رضا عابدی شاهروodi	دین و زندگی
حسین طبی - مریم پارسائیان	امید یعقوبی فرد	زبان انگلیسی
ندا فرهختی - پگاه افتخار سودابه آزاد	محمد یگانه - روزبه سیگارودی	ریاضی و آمار
سیده مریم میرقاسمی - الهام مقدادیان مریم پارسائیان	میلاد اکبری	اقتصاد
سیده مریم میرقاسمی - مریم پارسائیان فاطمه ساریخانی	محمد اسماعیل سلمان‌پور	تاریخ
محمد اسماعیل سلمان‌پور سیده مریم میرقاسمی - مریم پارسائیان	محسن مصلایی	جغرافیا
فاطمه ساریخانی لبلا عیاضی - سیده مریم میرقاسمی مریم پارسائیان	سیروس نبی‌زاده	جامعه‌شناسی
نیما جواهری - مریم پارسائیان	سید حسام الدین جلالی طهرانی	منطق

دانشجویان آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: مریم جمشیدی عینی - مینا نظری

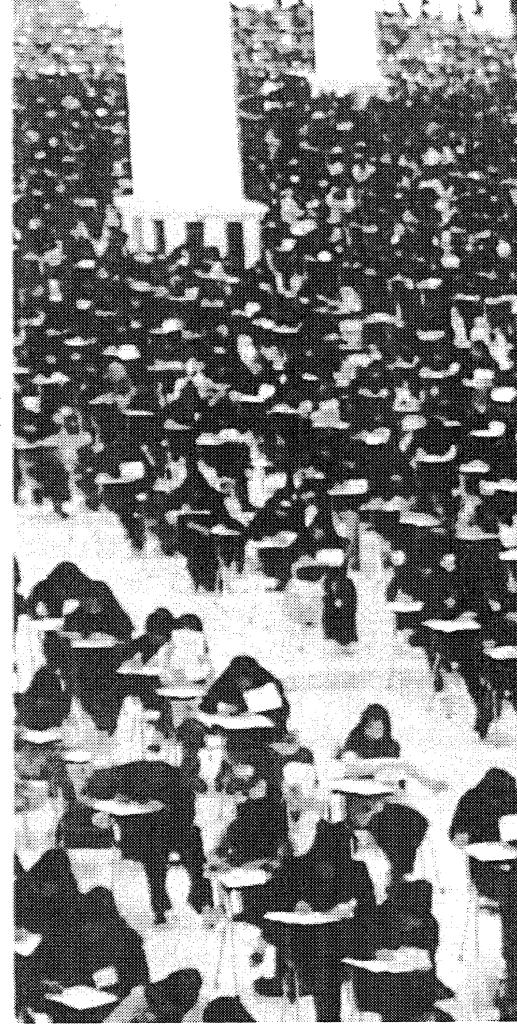
ویراستاران فنی: بهاره سلیمی - سانا فلاحی - آمنه قلی‌زاده - مروارید شاهحسینی - مریم پارسائیان

سرپرست واحد فنی: سیده قاسمی

طرح شکل: فاطمه مینا سرست

حروف‌نگاران: پگاه روزبهانی - زهرا نظری‌زاد - سارا محمودنسب - نرگس اسودی - فرهاد عبدی

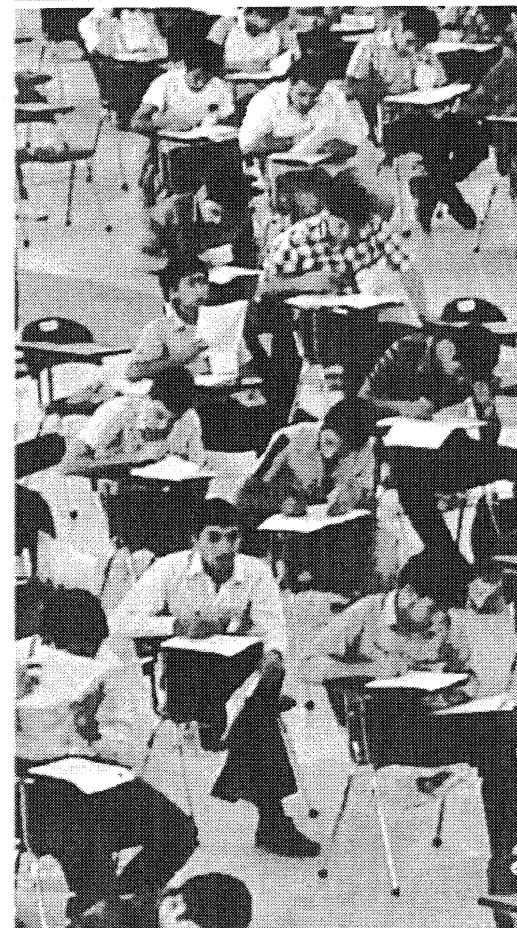
امور چاپ: عباس جعفری

دفتر مرکزی تهران، خیابان انقلاب، بین
چهارراه ولی‌صر (عج) و
خیابان فلسطین، شماره ۹۱۹

الخطاب راهنمایی ۰۲۰-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی www.gajir.ir

حقوق دانشآموزان در آزمون‌های سراسری گاج

داوطلب گرامی؛ با سلام در اینجا شما را با بخشی از حقوق خود در آزمون‌های سراسری گاج آشنا می‌نماییم:

۱- اطلاعات شناسنامه‌ای و آموزشی شما مانند نام، نام خانوادگی، جنسیت و گروه آزمایشی بایستی به صورت صحیح در بالای پاسخ برگ درج شده باشد.

۲- آزمون‌های سراسری گاج باید راس ساعت اعلام شده در دفترچه، شروع و خاتمه باید.

۳- محل برگزاری آزمون باید از لحاظ سرمایش و گرمایش، نور کافی، نظافت و سایر موارد در حد مطلوب و استاندارد باشد.

۴- سوالات آزمون‌های سراسری گاج بایستی نزدیکترین سوالات به کنکور سراسری باشد و عاری از هرگونه اشکال علمی و تایپی باشد.

۵- در هنگام برگزاری آزمون باید تغذیه رایگان دریافت نمایید.

۶- بعد از هر آزمون و به هنگام خروج از جلسه آزمون بایستی پاسخ‌نامه‌ی تشریحی هر آزمون را دریافت نمایید.

۷- کارنامه‌ی هر آزمون بایستی در همان روز آزمون به روش‌های ذیل تحويل شما گردد:

• مراجعه به سایت گاج به نشانی www.gaj.ir

• مراجعه به نمایندگی.

۸- خدمات مشاوره‌ای رایگانی که در طی ۱ مرحله آزمون (ویژه داوطلبان آزاد) ارائه می‌گردد شامل:

• برگزاری جلسه مشاوره حضوری به صورت انفرادی حداقل یکبار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی حداقل ۲ بار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی با اولیا حداقل یکبار در هر فاز [آزمون‌های سراسری گاج در چهار فاز تابستانه، ترم اول، ترم دوم و جامع برگزار می‌گردد].

• بررسی کارنامه آزمون توسط رابط تحصیلی در هر آزمون.

چنانچه در هر یک از موارد فوق کمبود و یا نقصی مشاهده نمودید لطفاً بلا فاصله با تلفن ۰۲۱—۶۴۲۰ تماس حاصل نموده و مراتب را اطلاع دهید.

در گاج، بیشین صدا.

صدای دانشآموز است.

فارسی

حل ویدئویی سوالات این درس را در
ویسایت **DriQ.com** مشاهده کنید.

پاسخ دهم انسانی

زبان عربی

■■■ گزینه درست را در ترجمه مشخص کن (۱۴ - ۱۱):

٣ **١١** تلك الْبِلَاد: آن کشور، آن کشورها [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]

من أَنْجَحَ الدُّولَ: از موفق‌ترین کشورها، «الدول» جمع و در نقش «مضاف إلَيْهِ» است و «أَنْجَحَ» به آن اضافه شده است، نه این‌که صفتی باشد.

[رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

مَدَ: كَشِيدَن [رد گزینه (۲)]

الإنتاج: توليد [رد گزینه (۲)]

الاستهلاك: مصرف [رد گزینه‌های (۱) و (۲)]

٤ **١٢** ٌّوجُدٌ: وجود دارد، یافت می‌شود؛ فعل مضارع است. [رد گزینه (۳)]

هُنَّا: اینجا، در اینجا [رد گزینه‌های (۲) و (۳)]

أَعْمَدَةُ اِتَّصَالَاتِ: ستون‌های مخابراتی [رد سایر گزینه‌ها]

محطّات إنذار: ایستگاه‌های هشدار [رد گزینه (۳)]

لوحات تحذيرية: تابلوهای هشدارآمیز [رد گزینه (۳)]

اللون الأصفر: رنگ زرد [رد گزینه‌های (۱) و (۳)]

تحذير: هشدار می‌دهد، بر حذر می‌دارد [رد گزینه (۳)]

المواطنين: شهروندان [رد گزینه (۲)]

عمارة: ساختمان [رد گزینه (۲)]

١٣ **١** القاعة: سالن [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

سيّشاهد: دیده خواهد شد، مشاهده خواهد شد؛ فعل مستقبل مجهول است.

[رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

رائع: جالب [رد گزینه (۴)]

اللَّبُون: شیرده [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

أنقذَ: نجات داد؛ فعل مضارع است. [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

أَوْصَلَ: رسانید؛ فعل مضارع است. [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

إِلَى الشَّاطِئِ: به ساحل [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]

١٤ **٢** ضِعْفٍ ...: دو برابر ...

ترجمة درست عبارت: وزن آن حیوان تقریباً به دو برابر وزن انسان می‌رسد.

■■■ جواب درست را در مفهوم یا لغات یا گفت و گو مشخص کن (۱۵ - ۱۷):

١٥ **٤** ترجمة عبارت: چیزها با مخالف(ضد)هایشان شناخته می‌شوند.

مفهوم: برای شناخت هر چیزی باید آن را با مخالفش مقایسه کرد، مثلاً «نور»

وقتی شناخته می‌شود که «تاریکی» باشد.

این مفهوم با گزینه (۴) تناسب دارد.

١٦ **٢** سُفُن ← سَفِينَة (کشتی)

١٧ **٢** ترجمة عبارت سؤال: غذای صبحانه چیست؟

ترجمة گزینه‌ها:

(۱) برنج با مرغ.

(۲) چای، نان، پنیر، گره، شیر و مریبی زردآلوا.

(۳) برنج با خورشت بامجان.

(۴) صبحانه از ساعت هفت تا یک ربع به نه است.

١ **٢** معنی درست واژه‌ها: غَنِيَّة: سَيِّدَة، دَشْمَنَة وَ بَدْخَوَاه / خودرو: خودرایی، خودسر، لججوج / إِلَزَام: ضرورت، لازم گردانیدن، واجب گردانیدن / شفاهت: بی‌خردی، کم‌عقلی، نادانی

٢ معنی درست واژه‌ها: مَنْدَرَس: كَهْنَه، فَرْسُودَه / مَسْكِر: چیزی که نوشیدن آن مستی می‌آورد؛ مثل شراب / جافی: جفاکار، ستمکار

٣ املای درست واژه: معاصی (جمع معصیت، گناهان)

٤ لطایف الطایف: فخرالذین على صفائ

٥ بررسی سایر گزینه‌ها:

١ **اگر** آن ترك شيرازی به دست آرد دل ما را

پیوند وابسته ساز بعمله‌ی وابسته

به حال هندویش بخشش سمرقند و بخارا را

بعمله‌ی هسته

در جنت نخواهی یافت کنار آب رک آباد و گلگشت مصلّا را

بعمله‌ی وابسته

٤ **اگر** دشنام فرمایی وَّغَرْ نَفْرِين دعاً غَوِيم

پیوند وابسته ساز بعمله‌ی وابسته بعمله‌ی هسته

٦ **بررسی سایر گزینه‌ها:**

١ **تشخیص:** نسبت دادن مستی و رقصیدن به آسمان

٢ **استعاره:** دریا استعاره از جهان

٣ **تشییه:** خود به سپند

٢ **جناس همسان:** باد (جريان هو) و باد (فعل دعایی)

جناس ناهمسان: باد و داد

٨ **مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۴):** تفاوت باطن

پدیده‌ها با وجود شباهت ظاهري

مفهوم سایر گزینه‌ها:

١ **عشق هم درد و هم درمان است.**

٢ **تعلق حقيقی، غفلت از خداوند است.**

٣ **خاموشی عارفانه**

٩ **مفهوم مشترک مصراح سؤال و گزینه‌ی (۱):** ظاهر آینه‌ی باطن است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

٢ **وصیه به پاکی ظاهر و باطن**

٣ **نکوهش ظاهربینی / ظاهربینی مانع درک باطن است.**

٤ **تضابل عشق و عقل**

١٠ **مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی (۱):** تقدیرگرایی

مفهوم سایر گزینه‌ها:

٢ **رهایی ناپذیری از عشق**

٣ **شیفتگی عاشق و خون‌ریز بودن عشق**

٤ **گرفتار شدن اختیاری در دام عشق**

دین و زندگی / زبان انگلیسی ۵

۲۶ پیامبر (ص) هنگام دیدار با مردم و زمانی که کسی در خانه‌ی ایشان را می‌زد و قصد ملاقات با ایشان را داشت، ابتدا به آینه نگاه می‌کرد و موهای خود را شانه می‌زد و لباس خود را مرتب‌تر می‌کرد و می‌فرمود: «خدای تعالی دوست دارد وقتی بنده‌اش به سوی دوستان خود می‌رود، آماده و آراسته باشد.»

۲۷ تبدیل شدن مسلمانان به آراسته‌ترین و پاکیزه‌ترین ملت‌ها معلوم شیوه‌ی رسول خدا (ص) و سایر پیشوایان در آراستگی است (علت) هم‌چنین زیاده‌روی در آراستگی ظاهری و توجه بیش از حد به آن (علت) موجب غفلت انسان از هدف اصلی زندگی و مشغول شدن به کارهای می‌شود که عاقبیتی جز دور شدن از خدا ندارد (معلول).

۲۸ حضرت علی (ع) می‌فرمایند: «مثل انسان‌های بی‌تقوا، مثل سوارکارانی است که سوار بر اسب‌های چموش و سرکشی شده‌اند که لجام را پاره کرده و اختیار را از دست سوارکار گرفته‌اند ... و عاقبت سوارکار را در آتش می‌افکند (به هلاکت می‌کشانند) ...»

۲۹ عفاف حالتی در انسان است که به وسیله‌ی آن خود را در برابر تندریوها و کندریوها کنترل می‌کند تا بتواند در مسیر اعتدال و میانه‌روی پیش رود و از آن خارج نشود، یعنی در برآورده کردن هر یک از علایق و نیازهای درونی به گونه‌ای عمل نمی‌کند که یا به طور کامل غرق در آن شود و از دیگر نیازها غافل شود و یا به طور کل آن را کنار گذارد و به کوتاهی و تفریط دچار شود بلکه در حد مطلوب و صحیح به برآورده کردن همه‌ی نیازها توجه دارد. انسان عفیف خود را کنترل می‌کند و آراستگی خود را در حد متعادل نگه می‌دارد و به تبرج دچار نمی‌شود، نه این‌که به خاطر دچار نشدن به تبرج از آراستگی دوری کند. هم‌چنین یک انسان عفیف از مقبولیت نزد همسالان و جامعه گریزان نیست.

۳۰ امام صادق (ع) فرموده‌اند: «لباس نازک و بدن‌نما نپوشید، زیرا چنین لباسی نشانه‌ی سستی و ضعف دینداری است.»

ذیان انگلیسی

۳۱ ما باید قبل از آن‌که به خانه‌ی تیم برویم با او تماس بگیریم؛ او ممکن است آن جا نباشد. من نمی‌خواهم تمام این مسیر را [تا] آن جا براي هیچ (بی) هیچ نتیجه‌های راندگی کنم.

توضیح: از افعال وجهی "may" و "might" برای بیان احتمال و امکان در زمان حال و آینده استفاده می‌شود. هم‌چنین، از مفهوم جمله می‌توان متوجه شد که در این جا احتمال منفی، یا به عبارتی احتمال رخ ندادن امری در آینده مطرح است (احتمال نبودن تیم). همان‌طور که می‌دانید، برای منفی کردن جملاتی که فعل وجهی دارند، بعد از فعل وجهی "not" اضافه می‌شود.

۳۲ فرصت نداشتم تا تمام گزارش را به طور مناسبی بخوانم. من فقط وقتی که عصر در هواپیما بودم به سرعت نگاهی به آن انداختم. توضیح: برای وسائل نقلیه‌ی بزرگ همچون هواپیما، قطار، قایق و کشتی از حرff اضافه‌ی "on" استفاده می‌کنیم. هم‌چنین توجه داشته باشید که برای سه بخش روز (morning / afternoon / evening)، حرff اضافه‌ی "in" را به کار می‌بریم.

۳۳ وقتی از یک فرهنگ بیگانه بازدید می‌کنید، برای آن‌که مؤدب باشید، بهترین کار برای انجام دادن (بهترین کاری که می‌توانید انجام دهید)، آن است که میزبان تان و دیگران را در اطرافتان نگاه کنید و از آن‌ها سرمشق بگیرید.

- (۱) مهمان؛ [در هتل] مسافر
- (۲) نماینده، کارگزار؛ [شیعی] عامل
- (۳) میزبان؛ [برنامه، مصاحبه و غیره] مجری رائز

توضیح: از کسی سرمشق گرفتن: "follow somebody's example"

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۲۰ - ۲۰):

۱۸ نایب فاعل در گزینه‌ای یافت می‌شود که فعل مجھول در آن باشد. «یسمی» (نامیده می‌شود) فعل مضارع مجھول و «هذا» نایب فاعل آن است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «تُؤَدِّي»: ایفا می‌کند» فعل مضارع معلوم و «الدَّلَافِينَ» فاعل آن است.

(۳) «يَسْاعِدُ»: کمک می‌کند» فعل مضارع معلوم و «هذا» فاعل آن است.

(۴) «يُحِيِّرُ»: شگفتزده می‌کند» فعل مضارع معلوم و «ذلَكَ» فاعل آن است.

۱۹ در گزینه (۲) هیچ حرف جری وجود ندارد که با اسم پس از خود ترکیب «جار و مجرور» را تشکیل دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «كَالدواء»: ک + الدواء ← جار و مجرور

(۲) «مِن الشَّمْسِ»: مِن + الشَّمْسِ ← جار و مجرور

(۳) «عَلَى المرافق»: عَلَى + المرافق ← جار و مجرور

(۴) «عَلَى كُلِّ»: على + كُلِّ ← جار و مجرور

۲۰ «عَن» حرف جر است؛ لذا اسم پس از آن باید مجرور شود. علامت جر برای اسم مفرد و جمع مؤنث سالم، کسره «ـ» و «ـ»، اسم مشتی «ـی» و جمع مشتی سالم نیز «ـی» است.

دین و زندگی

۲۱ «تقوا» به معنای حفاظت و نگهداری است. انسان باتفاق خودنگهدار است و خود را از گننه حفاظت می‌کند یعنی بر خودش مسلط است و زمام و لجام نفس خود را در اختیار دارد.

۲۲ خداوند در آیات ۹۰ و ۹۱ سوره‌ی مائدہ می‌فرماید: «ای مردمی که ایمان آورده‌اید؛ به راستی شراب و قمار و بتپرستی و تیرک‌های بخت‌آزمایی، پلید و از کارهای شیطانی است ... شیطان می‌خواهد با شراب و قمار بین شما دشمنی و کینه ایجاد کند و شما را از باد خدا دور سازد و از نماز باز دارد.»

۲۳ با توجه به ترجمه‌ی آیه‌ی شریفه‌ی «وَ أَقِيمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَهْبِي عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ وَ لَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ ... : وَ نِمَازٌ رَابِرٌ دَارٌ كَهْ نِمَازٌ از کار رَبِرٌ دَارٌ وَ نِمَازٌ بَازٌ مَدَارٌ وَ قَطْعاً يَادٌ خَدا بالاتر است ...» هدف و ثمره برتز نماز، یاد خداست «لَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ» و طبق آیه‌ی شریفه‌ی «كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ: همان گونه که بر کسانی که پیش از شما بودند» روزه در ادیان گذشته نیز واجب بوده است و یکسان بودن اصل بسیاری از احکام الهی قابل برداشت است.

۲۴ اگر کسی به علت عذری مانند بیماری نتواند روزه بگیرد و بعد از ماه رمضان عذر او بر طرف شود و تا رمضان آینده عمدتاً قضای روزه را نگیرد، باید هم روزه را قضای کند و هم برای هر روز، یک مد تقریباً ۷۵۰ گرم گندم و جو و مانند آن‌ها به فقیر بدهد.

۲۵ امام صادق (ع) می‌فرماید: «قلب انسان حرم خداست، در حرم خدا غیرخدا را جای ندهید»؛ از همین رو قرآن کریم یکی از ویژگی‌های مؤمنان را دوستی و محبت شدید آنان نسبت به خدا می‌داند: «وَ مِنَ النَّاسِ قَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنَدَاً يَحْبُّونَهُمْ كَحْبَ اللَّهِ وَ الَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُ حُبًا لِلَّهِ» در نتیجه این آیه‌ی شریفه با سخن امام صادق (ع) ارتباط مفهومی دارد.

۴ لغت زیرخطدار "their" در پاراگراف دوم به people buying organic food" اشاره دارد.

- ۱) خریداران بریتانیایی معمولی
- ۲) افرادی که غذای ارگانیک تولید می‌کنند
- ۳) سوپرمارکتهايی که غذای ارگانیک می‌فروشند
- ۴) کسانی که غذای ارگانیک می‌خرند

۵ برا ساس متن، کدامیک از اظهارات زیر در مورد اکثر محصولات ارگانیک فروخته شده در بریتانیا صحیح است؟

- ۱) این [محصولات] تمام طول سال در فضای سرپوشیده رشد می‌کند.
- ۲) این [محصولات] خارج از بریتانیا تولید می‌شود.
- ۳) این [محصولات] در مزارع خانوادگی پرورش می‌یابد.
- ۴) این [محصولات] در مزارع بزرگ تولید می‌شود.

۶ کدامیک از موارد زیر می‌تواند عنوان خوبی برای این متن باشد؟

- ۱) غذای ارگانیک - این [غذا] دقیقاً قدر سالم است?
- ۲) سلامتی خود را با غذای ارگانیک تقویت کنید
- ۳) غذای ارگانیک - وارد کردن یا نه؟
- ۴) ویژگی‌های خوب غذای ارگانیک

ریاضی و آمار

۷ کافی است نمره‌ی هر درس را محاسبه کنیم. با توجه به نمودار را داری بالاترین نمره به درس زبان اختصاص دارد که ۱۰۰ است، پس بقیه‌ی نمرات را به نسبت ۱۰۰ و با بهره‌مندی از ماکریم نمره‌ای که به هر درس تعلق دارد، به دست می‌آوریم:

$$\frac{۱۰۰}{۱۰۰} \times ۲۰ = ۲۰ : \text{نمره‌ی زبان}$$

$$\frac{۹۰}{۱۰۰} \times ۲۰ = ۱۸ : \text{نمره‌ی ادبیات}$$

$$\frac{۶۰}{۱۰۰} \times ۲۰ = ۱۲ : \text{نمره‌ی شیمی}$$

$$\frac{۵۰}{۱۰۰} \times ۱۹ = \frac{۱۹}{۲} = ۹/۵ : \text{نمره‌ی ریاضی}$$

$$\frac{۳۰}{۱۰۰} \times ۱۹ = \frac{۳}{۱۰} \times ۱۹ = ۵/۷ : \text{نمره‌ی فیزیک}$$

$$\frac{۲۰+۱۸+۱۲+۹/۵+۵/۷}{۵} = \frac{۶۵/۲}{۵} = ۱۳/۰\ ۴ \Rightarrow \text{میانگین}$$

۸ انحراف معیار داده‌ها هنگامی صفر است که همه‌ی داده‌ها با هم برابر باشند. بنابراین چون داده‌ی آخر ۱۳ است، پس داده‌های x_1, x_2, \dots

x_n همگی مساوی ۱۳ هستند، پس میانگین آن‌ها هم ۱۳ است.

۹ هرگاه واریانس صفر باشد، یعنی تمام داده‌ها، با هم برابرند، بنابراین $۳ + ۲a + ۳b - ۶ = ۳b - ۶$ و $۲a + b$ باید با هم برابر باشند:

$$\sqrt{a+b} = \sqrt{a+3} \Rightarrow b=3$$

$$3b - 6 = 2a + 3 \rightarrow 2(3) - 6 = 2a + 3 \Rightarrow 3 = 2a + 3$$

$$\Rightarrow 2a = 0 \Rightarrow a = 0$$

حال حاصل $a \times b = 0 \times 3 = 0$ را می‌یابیم:

۱۰ با بررسی منحنی نرمال درمی‌یابیم که تقریباً ۹۹/۹ درصد از مشاهدات، بین $\bar{x} - ۳\sigma$ و $\bar{x} + ۳\sigma$ قرار دارند.

۱۱ کودکان ژاکتها، کلاهها و دستکش‌های یک‌انگشتی پشمی ضخیمی به تن داشتند تا خودشان را از سرمای شدید محافظت کنند.

- ۱) جمع کردن؛ [چمدان و غیره] تحویل گرفتن؛ دنبال ... رفتن
- ۲) افزایش یافتن؛ افزایش دادن، زیاد کردن
- ۳) توسعه دادن، گسترش دادن
- ۴) محافظت کردن از، مراقبت کردن از

۱۲ آن‌ها یک خانه‌ی بیلاقی کنار دریاچه دارند و هر سال بخش زیادی از تعطیلات تابستانی شان را آن‌جا می‌گذرانند.

- ۱) تعطیلات؛ مرخصی
- ۲) سنت، آداب و رسوم
- ۳) کشنش؛ جاذبه، گیرابی

گابریل گولد میوه‌ی ارگانیک را ترجیح می‌دهد و حاضر است هزینه‌اش را پردازد تا درست دم در [خانه] آش تحویل داده شود. اگر این ممکن نباشد، این متخصص کامپیوتر ۲۶ ساله پول بیشتری در سوپرمارکت خرچ خواهد کرد تا غذای ارگانیک بخرد. گولد می‌گوید: «محصول ارگانیک همیشه بهتر است، این غذا فاقد آفتکش‌های سالم و شما عموماً به جای مزارع بزرگ، از مزارع خانوادگی حمایت می‌کنید. و عموماً این [محصولات غذایی] به صورت محلی پرورش یافته و فصلی است، بنابراین خوشمزه‌تر است.»

گولد یکی از شمار رویه‌رشد خریدارانی است [که] از گرایش ارگانیک حمایت می‌کنند و سوپرمارکت‌ها در سراسر بریتانیا در حالی که کسب و کار غذای ارگانیک خود را گسترش می‌دهند بر [آزاد] بیشتری مانند او حساب می‌کنند. ولی چه تعداد از خریداران واقعاً می‌دانند که چه چیزی می‌گیرند و چرا حاضرند بهای بیشتری برای محصول ارگانیک پردازند؟ تحقیقات بازار نشان می‌دهند که گولد و دیگرانی که غذای ارگانیک می‌خونند عموماً می‌توانند دلایل روشنی برای ترجیحات خود [ارائه] بدهند - ولی دانش آن‌ها از غذای ارگانیک دور از [یک دانش] کامل است: برای مثال، مقادیر کمی از آفتکش‌ها ممکن است روی محصولات ارگانیک استفاده شود. و حدود سه‌چهارم از غذای ارگانیک در بریتانیا محلی نیست، بلکه برای برآوردن تقاضای رویه‌رشد وارد می‌شود. سو فلاک، یک متخصص در این رشته‌ی کسب و کار می‌گوید: « تقاضا برای غذای ارگانیک، هر سال حدود یک‌سوم افزایش می‌یابد، پس این یک بازار بسیار سریع در حال رشد است.»

۱۳ افراد بیشتر و بیشتری در بریتانیا غذای ارگانیک می‌خونند

- ۱) آن‌ها دارند ثروتمندتر می‌شوند
- ۲) آن‌ها می‌توانند این غذا را همه‌جا تهیه کنند
- ۳) آن‌ها این غذا را سالم‌تر به حساب می‌آورند
- ۴) آن‌ها میوه‌ی محلی را دوست دارند

۱۴ عبارت "the organic trend" (گرایش ارگانیک) به صورتی که در پاراگراف دوم به کار رفته، به معنای "growing interest in organic food" است.

- ۱) علاقه‌ی رویه‌رشد به غذای ارگانیک
- ۲) کیفیت بهتر غذای ارگانیک
- ۳) در دسترس بودن بهتر غذای ارگانیک
- ۴) قیمت‌های بالاتر غذای ارگانیک

اقتصاد

۵۱ **الف)** ایران و اقتصاد آن به دلیل وسعت و پهناوری جغرافیایی، برخورداری از منابع طبیعی و قرارگرفتن در چهارراه بینالمللی و تلاقی سه قاره‌ی آسیا، اروپا و آفریقا از دوران باستان جایگاه ویژه‌ای در اقتصاد جهان داشته است.

ب) اقتصاد ایران در سال‌های قبل از ۱۳۰۰ ه. ش: نبودن برنامه‌ریزی و قانون‌گذاری اقتصادی، اعطای امتیازها به شرکت‌ها و کشورهای استعماری و ... صدمات جدی بر ساختار اقتصاد ایران وارد کرد. محدود حركت‌های مذهبی و ملی مثل تأسیس شرکت اسلامیه و تحریم کالاهای خارجی متأسفانه در اقتصاد ایران اثربخش نبود.

ج) فصل چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، که شامل اصول چهل و سوم تا پنجم و پنجم می‌شود با عنوان اقتصاد و امور مالی به مسائل اقتصادی کشور پرداخته و چارچوب کلی نظام اقتصادی مطلوب خود را ترسیم کرده است.

۵۲ در اصل ۴۳ (اقتصاد مردمی و ردن‌سلطه‌ی بیگانگان) قانون اساسی آمده است: برای تأمین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه‌کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد با عنوان اقتصاد آزادی او، اقتصاد جمهوری اسلامی ایران براساس چند ضابطه استوار می‌شود که یکی از ضوابط مطابق «تأمین نیازهای اساسی: مسکن، خوارک، پوشک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده، برای همه» تعریف می‌شود.

۵۳ **بررسی عبارت نادرست:**

ب) این عبارت، محدوده‌ی فعالیت‌های بخش دولتی را تعریف می‌کند، نه تعاوونی.
۵۴ **۱** هر چند دولتها با داشتن بودجه و مقررات‌گذاری‌های اقتصادی و مالی به عنوان قوه‌ی مجریه نقش اساسی در برنامه‌ریزی اقتصادی دارند، این به معنای نادیده گرفتن اهمیت قوه‌ی مقننه و قضاییه در تحقق اهداف اقتصادی نیست.

اصولاً ریل‌گذاری قانونی، تأیید و تصویب برنامه‌ها بر عهده‌ی قوه‌ی مقننه و برقراری نظم، سلامت و پیشگیری و برخورد با مفاسد و اقدامات غیرقانونی با قوه‌ی قضاییه است.

۵۵ **الف)** در دهه‌ی سوم بعد از انقلاب اسلامی، دولت با بازنگری نقش خود در عرصه‌ی اقتصاد، کاهش برخی فعالیت‌های غیرضروری خود در اقتصاد و دادن آزادی عمل بیشتر به بخش خصوصی، تلاش‌هایی را آغاز کرد. از آن زمان تاکنون، سیاست کلی دولت، تشویق مردم به فعالیت هر چه بیشتر در عرصه‌ی اقتصاد و واگذاری کارخانه‌ها و شرکت‌های دولتی به بخش خصوصی بود.
ب) برای تداوم پیشرفت اقتصادی، علاوه بر ارتقای توان تولید به عنوان عنصر اساسی پیشرفت، مقاومسازی اقتصاد و آسیب‌ناپذیری آن از فشارها و تکانه‌های مختلف الزامی است.

۵۶ **بررسی عبارت نادرست:**

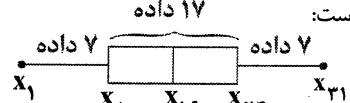
ج) سرمایه‌گذاری خارجی در صورتی می‌تواند به پیشرفت کشور کمک کند که عوامل اصلی تولید داخلی را تقویت کند، بنابراین این‌طور نیست که این سرمایه‌گذاری همیشه مناسب نباشد.

۵۷ **دانش منبعی درونی و پایان‌ناپذیر است.**

۴۵ برای به دست آوردن تعداد سایر دانش‌آموزان، کافی است تعداد کل دانش‌آموزان را به دست آورده و تعداد دانش‌آموزان کلاس دهم را از آن کم کنیم.
$$\text{تعداد} = \frac{۳۶^{\circ}}{\text{کل}} = ۹^{\circ}$$

تعداد کل دانش‌آموزان $\Rightarrow n = ۹۰۰ \Rightarrow ۱ = \frac{۹۰^{\circ}}{n} \Rightarrow ۱ = \frac{۹۰^{\circ}}{۱۰۰} = ۹۰^{\circ}$
 $۹۰^{\circ} - ۱۰۰ = ۸۰^{\circ}$ = تعداد سایر دانش‌آموزان (یازدهم و دوازدهم)

۴۶ **۱** با توجه به این‌که ۳۱ داده داریم، میانگین داده‌ها داده‌ی $\frac{۳۱+۱}{۲} = ۱۶$ ، چارک اول، داده‌ی ۸ام و چارک سوم، داده‌ی ۲۴ ام است و نمودار جعبه‌ای به صورت زیر است:

برای به دست آوردن میانگین کافی است تعداد داده‌های هر قسمت را در میانگین آن قسمت ضرب کنیم، سپس اعداد حاصل را با هم جمع و در آخر حاصل را بر تعداد کل داده‌ها تقسیم کنیم:

$$\text{میانگین کل} = \frac{(۷\times ۱۵)+(۷\times ۲۰)+(۱۷\times ۱۸)}{۳۱} = \frac{۵۱۵}{۳۱} = ۱۶/۶$$

بنابراین میانگین داده‌ها برابر $16/6$ است.

۴۷ در نمودار حبابی، متغیر سوم متناسب است با توان دوم شعاع دایره‌ها (مساحت دایره‌ها) بنابراین مقادیر متغیر سوم نباید منفی باشد.

از طرفی صفر هم نمی‌تواند باشد چرا که در آن صورت دیگر دایره‌ای وجود ندارد.

۴۸ نمودار حبابی، مختص بررسی تأثیر هم‌زمان ۳ متغیر است. هنگامی که ۳ متغیر وارد نمودار راداری می‌شوند، برای محاسبه‌ی زاویه‌ی بین دو شعاع متواالی کافی است زاویه‌ی موجود که 360° است را تقسیم بر ۳ کنیم:
$$\frac{360^{\circ}}{3} = 120^{\circ}$$

۴۹ **۳** کاربرد نمودار راداری یا عنکبوتی، عبارت است از:

(۱) بررسی و مقایسه‌ی چند مشاهده‌ی آماری

(۲) بررسی داده‌های دورافتاده

(۳) بررسی شباهت مشاهده‌ها به یک دیگر

اما موارد «ب» و «د» از جمله ویژگی‌های نمودار نقطه‌ای هستند. بنابراین سه مورد از موارد فوق در ارتباط با نمودار راداری صحیح است.

۵۰ **۲** برای به دست آوردن انحراف معیار در ابتدا لازم است که میانگین را به دست آوریم:

$$\bar{x} = \frac{\sum x_i}{n} = \frac{2+2+3+6+5+6}{6} = \frac{24}{6} = 4$$

مجموع
تعداد

اکنون با توجه به تعریف انحراف معیار داریم:

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{n}}$$

$$= \sqrt{\frac{(2-4)^2 + (2-4)^2 + (3-4)^2 + (6-4)^2 + (5-4)^2 + (6-4)^2}{6}}$$

$$= \sqrt{\frac{(-2)^2 + (-2)^2 + (-1)^2 + (2)^2 + (1)^2 + (2)^2}{6}} = \sqrt{\frac{18}{6}} = \sqrt{3}$$

بنابراین انحراف معیار برابر $\sqrt{3}$ شده است.

- (۳) ردیف: می‌باید بود / واژگان قافیه: «جوی» و «جوى» / حرف اصلی: «و» / حروف الحاقی: «ی» / قاعده: ۲
- (۴) ردیف: تو / واژگان قافیه: «مدّت» و «دولت» / حروف اصلی: «ـت» / حروف الحاقی: — / قاعده: ۲

۶۵

از ساحت دل غبار کثُر رفتُن / به زان که به هرزه دَر وحدت سفتُن
قافیه‌ی یوم قافیه‌ی اول قافیه‌ی یوم قافیه‌ی اول

- ۶۶ واژگان قافیه: «ارس» و «نفس» / حروف اصلی: «ـس» / قاعده: (۲) (مصوت + صامت)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) واژگان قافیه: «نَزَنْد» و «گَرَنْد» / حروف اصلی: «ـنـد» / قاعده: (۲) (مصوت + صامت + صامت)

- (۲) واژگان قافیه: «دوست» و «پوست» / حروف اصلی: «وـست» / قاعده: (۲) (مصوت + صامت + صامت)

- (۳) واژگان قافیه: «راست» و «خطاست» / حروف اصلی: «اـست» / قاعده: (۲) (مصوت + صامت + صامت)

۶۷ تقطیع بیت سؤال:

را	عی	د	مَد	تَان	هشـ	بـ	در	رـنـ	کـا	جـ
-	-	ـ	-	-	-	ـ	ـ	-	-	ـ
رد	دا	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ
-	-	ـ	-	-	ـ	ـ	ـ	-	-	ـ

فعولن مفاعيلن مفاعيلن

۶۸ تقطیع بیت سؤال:

ند	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ
-	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ
ند	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ
-	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ

فاعلـن فاعـلـن فاعـلـن

۶۹ جناس ناقص اختلافی (بیت «ب»): خاک و پاک

جناس همسان (ج): مهر (عشق و محبت)، مهر (خورشید)

جناس ناقص افزایشی (بیت «ه»): جهان و جان

بررسی آرایه‌ک جناس ناقص حرکتی در سایر گزینه‌ها:

- (۱) انعام و آنعام

(۱) گل و گل

(۳) ملک و ملک

بررسی آرایه‌ک جناس همسان در سایر گزینه‌ها:

- (۱) قلب (میانه‌ی لشکر)، قلب (دل)

(۳) روان (جاری)، روان (روح)

(۴) زاد (توشه)، زاد (زاده شد)

بررسی آرایه‌ک جناس ناقص اختلافی در سایر گزینه‌ها:

- (۱) باد، باد

(۲) پری، پری

(۳) پیر، سیر

- ۵۸ (الف) براساس اصل چهل و نهم قانون اساسی، دولت موظف است ثروت‌های ناشی از ربا، غصب و ... را ضبط و به صاحب حق ادا کند.
ب) مطابق اصل چهل و ششم قانون اساسی، هر کس مالک حاصل کسب و کار مشروع خویش است و هیچ‌کس نمی‌تواند به عنوان مالکیت نسبت به کسب و کار خود امکان کسب و کار را از دیگری سلب کند.

- ۵۹ (۱) رشد اقتصادی بیش از آن که به رشد سرمایه‌های فیزیکی وابسته باشد، بهتر است به رشد توانمندی و ارتقای تولیدی عموم مردم استوار گردد.

- ۶۰ (۲) اقتصاددانان با اصطلاحاتی مانند «ثبتات اقتصادی، استحکام اقتصادی، ضدشکنندگی، تاب آوری اقتصاد و پایداری» مسئله‌ی مقاومسازی اقتصاد را پیگیری و اجرا می‌کنند.
بدیهی است از نظر اقتصاددانان، مقاومسازی اقتصادی با سیاست انقباضی موسوم به «رباخت اقتصادی» هیچ ربطی ندارد.

علوم و فنون ادبی

- ۶۱ (۴) ردیف: کرده / واژگان قافیه: دنیا و معصیت‌ها / حروف الحاقی: — / حرف اصلی: مصوت بلند «ـا»

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) واژگان قافیه: هنگامه و خامه / حروف الحاقی: ـه (غیر ملفوظ) / حروف اصلی: ام

- (۲) ردیف: می‌دانی تو / واژگان قافیه: دواش و سزاش / حروف الحاقی: ش / حرف اصلی: مصوت بلند «ـا»

- (۳) واژگان قافیه: رفتـن و سفتـن / حروف الحاقی: ـن / حروف اصلی: ـفتـ

- ۶۲ (۳) واژگان قافیه: دوختـن و سوختـن / حروف اصلی: وختـ / حروف الحاقی: ـن (المصوت + صامت + صامت + حروف الحاقی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) واژگان قافیه: بگزیریم و بنگریم / حروف اصلی: ـر / حروف الحاقی: یم (المصوت + صامت + حروف الحاقی)

- (۲) ردیف: توایم / واژگان قافیه: پوشان و گوشان / حروف اصلی: وش / حروف الحاقی: ان (المصوت + صامت + حروف الحاقی)

- (۴) ردیف: مذنوـری / واژگان قافیه: ریـوـهـاـی و نـیـازـمـوـهـاـی / حروف اصلی: وـدـ / حروف الحاقی: هـ اـیـ (المصوت + صامت + حروف الحاقی)

- ۶۳ (۲) ردیف: است / واژگان قافیه: آـیـن و دـیـن / حروف اصلی: یـن (المصوت + صامت) / قاعده: ۲

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) ردیف: سـت / واژگان قافیه: او و نـکـو / حرف اصلی: و (المصوت بلند) / قاعده: ۱

- (۳) ردیف: باز آـ / واژگان قافیه: نـیـایـی و کـجـایـی / حرف اصلی: اـ (المصوت بلند) / حروف الحاقی: بـیـ / قاعده: ۱

- (۴) واژگان قافیه: جـوـی و بـگـوـی / حروف اصلی: و (المصوت بلند) / حروف الحاقی: یـ / قاعده: ۱

- ۶۴ (۲) دلیل نادرستی قافیه: تفاوت در صامت‌های «ر» و «ل»

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) ردیف: — / واژگان قافیه: «طـیـ» و «پـیـ» / حروف اصلی: «ـیـ» / حروف الحاقی: — / قاعده: ۲

۸۵ در دوران ساسانی، آموزگاری به عنوان یک شغل رسمی به موبیدان اختصاص داشت. آنان بر معارف دین زرتشتی، ادبیات پهلوی و برخی دیگر از علوم زمان خود تسلط داشتند. اداره‌ی آموزشگاهها و مدارس نیز، عموماً در اختیار موبیدان بود.

جغرافیا

۸۶ امروزه زیربنای توسعه‌ی اقتصادی براساس سیستم حمل و نقل و ارتباطات مناسب آن شکل می‌گیرد.

۸۷ استان‌های یزد، کرمان و اصفهان، بیشترین شاغلان بخش معدن کشور را دارند.

۸۸ آذربایجان غربی ← سبب درختی و انگور
خرسان رضوی ← پسته، انگور و انار
سمنان ← پسته

۸۹ فرش ایران به دلیل بافت و نقش و نگار خاص، از اهمیت و شهرت بین‌المللی برخوردار است.

۹۰ از فعالیت‌های اساسی و زیربنایی در اقتصاد ایران ← کشاورزی
محرك اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها ← صنعت
WTO، سازمان جهانی گردشگری است.

۹۱ فعالیت‌های اقتصادی در سه بخش انجام می‌شود؛ صنعت، کشاورزی و خدمات.

۹۲ استان‌های مازندران، فارس و کرمان، استان‌های اصلی تولیدکننده‌ی پرتقال در ایران هستند.

۹۳ سلاماس ← شترنجی
بوشهر ← خطی

۹۴ روستای هیر ← استان قزوین
شهر ماکو ← استان آذربایجان غربی

جامعه‌شناسی

۹۵ اگر جهان اجتماعی، فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند، دچار از خودبیگانگی تاریخی می‌شود.

۹۶ اگر یک جهان اجتماعی دچار از خودبیگانگی فطري (حقیقی) شود، مانع از آن می‌شود که انسان‌ها به شناخت و تفسیری صحیح از عالم و آدم برسند.

۹۷ جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند، به از خودبیگانگی تاریخی گرفتار می‌شوند.

۹۸ بسیاری از فرهنگ‌ها همانند مصر، ایران و ... در تعامل با جهان اسلام، عقاید و ارزش‌های توحیدی آن را پذیرفتند و به آن ملحق شدند. اگر جهان اجتماعی با حفظ عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های خود، با جهان‌های اجتماعی دیگر، تعامل و داد و ستد داشته باشد و در صورت لزوم، تغییرات لازم را در آن‌ها پدید آورد، زمینه‌ی گسترش و پیشرفت خود را فراهم می‌آورد.

۷۳ «حرم» و «حریم» هم‌ریشه‌اند و به کار رفتن آن‌ها آرایه‌ی اشتقاد را پدید آورده است. این دو واژه در عین حال، با هم جناس ناقص دارند. در سایر گزینه‌ها تنها آرایه‌ی اشتقاد وجود دارد.

- (۱) مونس، انيس
- (۲) طالع، طلوع
- (۳) عاشق، معشوق

۷۴ جناس ناقص اختلافی: (ب) گردون، گردان / (ج) یاد، باد

۷۵ مفهوم مشترک بیت سؤال و ایيات گزینه‌ی (۲): حضور همیشگی معشوق

مفهوم سایر ایيات:

(الف) بی‌قدرتی هنگام حضور و عزیز شدن هنگام دوری

(ج) از خودبی خودی عاشق / ستایش زیبایی معشوق

(ه) شرح نابذیری غم عشق / طلب وصال

تاریخ

۷۶ ۲ یکی از عوامل مهم رونق بازرگانی خارجی در دوره‌ی اشکانیان، برقراری روابط سیاسی و تجاری میان ایران و چین و در بی آن گشایش جاده‌ی معروف ابریشم بود.

۷۷ ۱ قسمتی از برنامه‌های آموزشی و مواد درسی مدارس و آموزشگاه‌ها از قبیل آموختن اصول دین زرتشتی، فرآگیری آداب و رسوم دینی و میهنه و مختصه خواندن و نوشتمن، همگانی بود. علاوه بر آن، برای گروه‌های مختلف، آموزش‌های ویژه‌ای نیز وجود داشت.

۷۸ ۲ در دوران اشکانیان و به ویژه ساسانیان، کاربرد پول به خصوص در شهرها گسترش یافت و سکه‌های نقره‌ای و مسی در مبادلات تجاری در منطقه‌ی وسیعی به جریان افتاد.

۷۹ ۱ هخامنشیان واحدهای وزن و اندازه‌گیری ایلامیان را حفظ کردند و واحدهای تازه‌ای به آن افزودند.

۸۰ ۳ برخی از شاهان اشکانی تصویر آتشدانی را که نشانه‌ی گرایش آنان به کیش زرتشتی بود، بر روی سکه‌های خود نقش کردند.

۸۱ ۳ در دوره‌ی ساسانیان آتشکده‌های بسیاری در شهرها و روستاهای ایران ساخته شد. سه آتشکده‌ی آذربرزین مهر در خراسان، مخصوص کشاورزان، آذرگشنسپ در آذربایجان، ویژه‌ی شاهان و آذرفونبغ در فارس، خاص موبدان، بزرگ‌تر و شکوهمندتر از دیگر آتشکده‌ها بودند.

۸۲ ۱ چنان‌که از اساطیر کهن و مندرجات اوستا و سنگنوشته‌ها برمی‌آید، اقوام آریایی مهاجر به ایران هم‌چون آریایی‌های هند، خدایان متعددی را می‌پرستیدند و آن‌ها را بخ (خدای خدایگان)، اهوره (سرور) و امرتا (بی مرگ) می‌خوانندند.

۸۳ ۴ پس از استقرار تدریجی آریایی‌ها در ایران، زبان‌ها و گویش‌های گوناگونی که شباهت‌های بسیاری به یکدیگر داشتند و زبان‌شناسان آن‌ها را «زبان‌های ایرانی» می‌نامند، متدائل شد.

۸۴ ۳ مورخان یونانی به داستان‌های حمامی و عاشقانه‌ی مادی و نیز برخی اشعار آن دوره اشاره کرده‌اند که به صورت شفاهی نقل می‌شده است. از گزارش‌های همین مورخان معلوم می‌شود که در زمان هخامنشیان، قصه‌های متعددی به زبان فارسی باستان داشته و وجود داشته و مردم، آن‌ها را از حفظ می‌خوانده‌اند که داستان «هزارا فسان» از آن جمله است.

۱۰۵ بررسی عبارت‌های نادرست:

- ب) هرچه حاملان و عاملان یک فرهنگ و معانی آن بیشتر باشند، آن فرهنگ بسط بیشتری می‌یابد، نه کمتر.
 ج) جهان اجتماعی غرب، در اقتصاد هیچ معانی را بر سر راه خود برنمی‌تابد و در مسیر گسترش خود، شیوه‌های اقتصادی غیرسروماهی دارانه (نه سرمایه‌دارانه) را در سراسر جهان نابود می‌کند.

منطق

- ۱۰۶ ۳ این‌گونه عبارات باعث تحریک احساسات ما می‌شوند که ما در اثر این تحریک احساسات اقدام به خرید کنیم.

- ۱۰۷ ۳ قیاس استثنایی دو مقدمه دارد که یک مقدمه‌ی آن باید شرطی و یکی باید حملی باشد و آن مقدمه‌ی شرطی می‌تواند همه‌ی اقسام قضایی شرطی باشد.

۱۰۸

- ۱۰۸ در قضایی منفصل حقیقی هم جمع در کذب محل است، هم جمع در صدق.

- ۱۰۹ در قضایی منفصل مانعه‌الجمع جمع در صدق محل است.
- ۱۱۰ در قضایی منفصل مانعه‌الرفع جمع در کذب محل است.

۱۰۹ بررسی گزینه‌ها:

- (۱) مانعه‌الجمع است. یا هر دو ✗ یا هیچ‌کدام ✓
- (۲) مانعه‌الجمع است. یا هر دو ✗ یا هیچ‌کدام ✓
- (۳) مانعه‌الرفع است. یا هر دو ✓ یا هیچ‌کدام ✗
- (۴) منفصل نیست. یا هر دو ✓ یا هیچ‌کدام ✓

- ۱۱۰ ۴ یک قیاس است که یک مقدمه‌ی آن حذف شده و آن مقدمه صادق است (رد گرینه‌های (۲) و (۳)).

اگر کسی دوازدهم باشد، امتحان یازدهم قبول شده است
نرگس دوازدهم است

وضع مقدم

معتبر

نرگس در امتحان یازدهم قبول شده است

شكل اول

نرگس دوازدهم است

هر دوازدهمی در امتحان یازدهم قبول شده است

معتبر

نرگس در امتحان یازدهم قبول شده است

۱۱۱ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) حد وسط در دو مقدمه عین هم نیست.
- (۲) مغالطه ناشی از رفع مقدم است.
- (۴) حد وسط (جاندار) در دو مقدمه علامت منفی دارد.

- نکته:** قیاس گزینه‌ی (۳) از نظر صوری معتبر است (رفع تالی)، اما مقدمه‌ی اول آن کاذب است که ربطی به اعتبار قیاس ندارد.

۱۱۲ ۲ بررسی گزینه‌ها:

- (۱) یا هر دو ✗ یا هیچ‌کدام ✗ ← حقیقی
یا هر دو ✗ یا هیچ‌کدام ✗ ← حقیقی
- (۲) یا هر دو ✗ یا هیچ‌کدام ✗ ← حقیقی
یا هر دو ✗ یا هیچ‌کدام ✓ ← مانعه‌الجمع
- (۳) یا هر دو ✗ یا هیچ‌کدام ✗ ← حقیقی
یا هر دو ✓ یا هیچ‌کدام ✓ ← منفصل نیست
- (۴) یا هر دو ✓ یا هیچ‌کدام ✓ ← منفصل نیست
یا هر دو ✗ یا هیچ‌کدام ✗ ← حقیقی

- ۹۸ ۴ اگر اعضای یک جهان اجتماعی، مبهوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر شوند و در نتیجه، حالت خلاق و فعل خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهنند، چهار خودباختگی فرهنگی می‌شود.
 جهان اجتماعی خودباخته، به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد؛ بنابراین نه می‌تواند فرهنگ گذشته‌ی خود را تداوم بخشد یا گسترش دهد و نه می‌تواند آن را رها کند و از آن بگذرد، پس نمی‌تواند فرهنگ گذشته‌ی خود را تداوم بخشد.

- ۹۹ ۲ ایران سرزمینی است که بیش از هفت هزار سال قدمت دارد.
 در این سرزمین همواره اقوام مختلفی زندگی کرده‌اند.
 هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود.
 ایرانیان پس از آشنایی با اسلام، عناصر مشرکانه و اساطیری هویت خود را کنار گذاشتند و به تفسیر توحیدی از هویت خویش دست یافتدند.

- ۱۰۰ ۳ جهان اسلام اینک با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران، هویت خود را بیرون از تصاویری که جهان غرب القا می‌کرد، جست‌وجو می‌کند.
 انقلاب اسلامی ایران، حاصل یک سده مقاومت هویت اسلامی ایران در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب بود.
 جامعه‌ی ایران به رهبری امام خمینی (ره) و با استفاده از آموزه‌های قرآن و اهل بیت (ع)، به هویت اسلامی خود بازگشت.

- ۱۰۱ ۴ در دیگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی و یا حتی اساطیری نیست، بلکه سکولار و دنیوی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود.

- قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت و این امر سبب شد تصویری که شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غربی از هویت جهان اسلام القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی و از جمله در جامعه‌ی ایران رواج پیدا کند.

- ۱۰۲ ۱ هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود. روایتی از این هویت را در شاهنامه‌ی فردوسی می‌توان دید.

- این زبان (زبان فارسی دری) به دلیل مشارکت فعل ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام، از محدوده‌ی زبان سیاسی مشترک اقوام ایرانی فراتر رفت و به عنوان زبان دوم جهان اسلام، مزه‌های امپراتوری‌های گورکانی و عثمانی را در نوردید و در مناطق مختلف جهان اسلام، از هندوستان و تبت، تا آسیای صغیر و شبه‌جزیره‌ی بالکان گسترش یافت.

- ۱۰۳ ۲ هویت هر جهان اجتماعی براساس فرهنگ (عقاید و ارزش‌های کلان) آن می‌گیرد و به همین دلیل از آن به هویت فرهنگی تعییر می‌شود.

- هر عاملی که در گسترش فرهنگ و معانی مؤثر باشد، در بسط هویت جهان اجتماعی انگذار است.
 اعضای جهان اجتماعی، حامل و عامل فرهنگ و معانی جهان اجتماعی هستند.

- ۱۰۴ ۱ اولین شرط بقای هر جامعه، جمعیت آن است.
 پدیده‌ی نسل‌کشی در جهان، نشانگر ابعاد هویتی جمعیت است، نه نشانگر سیاست‌های کاهش جمعیت.

۳ ۱۱۲

سفید باشد]

و وضع مقدم معتبر است.

نکته: اشکال قیاس مربوط به ماده است و از نظر صوری معتبر است.۴ ۱۱۴ **بررسی سایر گزینه‌ها:**

- ۱) نتیجه‌ی قیاس استثنایی منفصل حتماً حملی است.
- ۲) قیاس اقتراضی اجزای نتیجه‌اش در هر دو مقدمه وجود دارد.
- ۳) در قیاس استثنایی فقط در حالت حقیقی و مانعه‌ی الجمع با اثبات یک طرف، نفی طرف دیگر نتیجه می‌شود.

۲ ۱۱۵

«این واقعاً بدیهی است که» می‌خواهد مخاطب را جذب کند که آن را پذیرد.